

UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
DEPARTAMENTUL FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ

Curriculum

la disciplinele de studiu privind formarea profesională continuă în domeniul Științe ale educației

Domeniul general de studiu – *011. Științe ale educației*

Domeniul de formare profesională – *0114. Formarea profesorilor*

Program de formare continuă – *Educație fizică*

Numărul total de credite de studiu – *20*

Baza admiterii – *studii superioare, medii de specialitate*

Limba de instruire – *română/rusă*

Forma de organizare a învățământului – *cu frecvență*

CZU: 372.879.6-057.4:796.1

Recenzenți:

Carp Ion, doctor în științe pedagogice, profesor universitar

Filipov Valeriu, doctor în științe pedagogice, profesor de educație fizică, grad didactic superior

Aprobat de către Senatul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, proces-verbal
nr. ___ din _____.

Elaborat: Ghețiu Adelina, doctor în științe pedagogice, lector univ., șeful Departamentului Formare Profesională Continuă, USEFS _____ Sava Panfil, conferențiar universitar, metodist, Departamentul Formare Profesională Continuă _____				
Coordonat: Dorgan Viorel, prim-prorector, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar _____				
Aprobat:				
Consiliul <i>Facultății Pedagogie</i> Proces-verbal nr. ___/_____ Decan _____	Ședința catedrei Științe Psihopedagogice și Socioumanistice Proces-verbal nr. ___/_____ Șef catedră _____	Ședința catedrei Bazele Teoriei și Metodicii Culturii Fizice Proces-verbal nr. ___/_____ Șef catedră _____	Ședința catedrei Natație și Turism Proces-verbal nr. ___/_____ Șef catedră _____	
Consiliul <i>Facultății Sport</i> Proces-verbal nr. ___/_____ Decan _____	Ședința catedrei Atletism Proces-verbal nr. ___/_____ Șef catedră _____	Ședința catedrei Teoria și Metodica Jocurilor Proces-verbal nr. ___/_____ Șef catedră _____	Ședința catedrei Managementul Culturii Fizice Proces-verbal nr. ___/_____ Șef catedră _____	Ședința catedrei Limbi Moderne Proces-verbal nr. ___/_____ Șef catedră _____
Consiliul <i>Facultății Kinetoterapie</i> Proces-verbal nr. ___/_____ Decan _____	Ședința catedrei Kinetoterapie Proces-verbal nr. ___/_____ Șef catedră _____	Ședința catedrei Gimnastică Proces-verbal nr. ___/_____ Șef catedră _____	Ședința catedrei Medicină Sportivă Proces-verbal nr. ___/_____ Șef catedră _____	
Consiliul <i>Facultății Protecție, Pază și Securitate</i> Proces-verbal nr. ___/_____ Decan _____	Ședința catedrei Drept Proces-verbal nr. ___/_____ Șef catedră _____			

CUPRINS

1.	Notă de prezentare.....	4
2.	Cadru conceptual.....	6
3.	Administrarea cursului de formare continuă.....	13
4.	Competențe dezvoltate în cadrul cursului și finalitățile de studiu.....	14
5.	Condiționările sau exigențele prealabile.....	16
6.	Conținutul tematic și achiziții de formare.....	17
7.	Sugestii metodologice.....	24
8.	Strategii de evaluare	31
	Bibliografie	36

I. NOTA DE PREZENTARE

Curriculumul la disciplinele de studiu privind formarea profesională continuă în domeniul Științe ale educației (în continuare – *Curriculum*) reprezintă un document normativ ce reflectă condițiile și cerințele perfecționării activității profesorilor de educație fizică din cadrul învățământului general și profesional tehnic, nivelul 0-5, exprimate în competențe profesionale.

Prezentul curriculum are menirea de a răspunde la schimbările ce se produc în învățământul preuniversitar, privind modernizarea continuă a curriculumului disciplinar centrat pe competențe, astfel, oferind vaste posibilități de realizare profesională a cadrelor didactice de educație fizică.

Învățământul este un domeniu aflat într-o continuă schimbare, principalul factor al schimbării în acest domeniu fiind personalitatea profesorului. În ultimul deceniu, evoluțiile sociale, rapide și imprevizibile, au impus o reconsiderare a rolului, funcțiilor profesorului de educație fizică. Astfel, formarea continuă devine permanent o necesitate pentru a putea face față fluxului de informații, pentru a valorifica continuu noi strategii de acțiune în formarea personalității elevului.

Aplicarea curriculumului axat pe competențe contribuie la formarea personalității elevului și va fi eficient în cazul dacă procesul educațional va fi centrat pe elev, totodată având și finalități bine stabilite.

În acest context, cadrul didactic este participantul unei permanente modernizări, ceea ce permite reactivarea formării inițiale, revizuirea cunoștințelor și abilităților psihopedagogice de specialitate adecvate noilor cerințe sociale.

Scopul prezentului *Curriculum* constă în dezvoltarea competențelor profesionale la didactica disciplinei *Educație fizică* din perspectiva formării la elevi a competențelor pentru viață și promovarea valorilor educaționale în formarea personalității elevului.

Transpunerea în practică a noului Curriculum (sau reproiectat) este o activitate anevoioasă, cu multe dificultăți de ordin managerial, motivațional, psihologic etc.

Implementarea eficientă a curriculumului presupune:

- asigurarea normativă a procesului de implementare;
- formarea profesională continuă a cadrelor didactice;
- crearea condițiilor manageriale, logistice și motivaționale;
- existența unei strategii instituționale de implementare;
- implicarea experților etc.;
- realizarea obiectivelor specifice modulelor respective și asigurarea resurselor materiale și umane;
- monitorizarea comunicării, participării și a motivării persoanelor implicate;
- formarea persoanelor și grupurilor în vederea realizării sarcinilor de dezvoltare curriculară și a dezvoltării personale a celor implicați;
- prevederea elementelor de flexibilitate care fac posibilă modificarea pe parcurs (dacă situația o cere);
- combaterea rezistenței la schimbare prin înlăturarea barierelor;
- obținerea sprijinului efectiv al factorilor implicați.

Toate aceste elemente sunt reflectate în Figura 1.1.

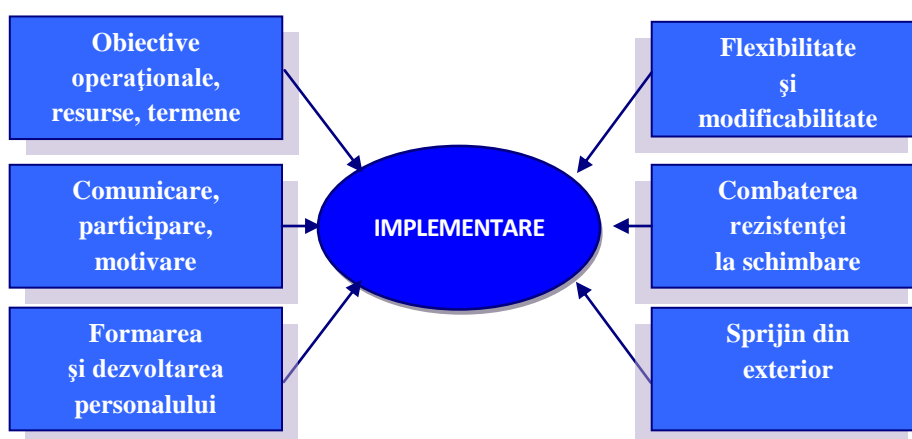

Fig. 1.1. Mecanismul implementării Curriculumului

Implementarea prezentului *Curriculum* se referă, în primul rând, la aplicarea prevederilor acestuia, asigurarea indicatorilor cantitativi și calitativi care vor fi supuși evaluării pe parcursul derulării și la finalul acestuia.

II. CADRU CONCEPTUAL

Curriculumul la disciplinele de studiu privind formarea profesională continuă în domeniul Științe ale educației, în continuare – Curriculum, are menirea de a dezvolta competența profesională a profesorilor de educație fizică din cadrul învățământului general și profesional tehnic, nivelul 0-5, drept condiție decisivă în formarea personalității elevului și asigurarea unui învățământ eficient și de calitate.

Principiile formării profesionale continuă a profesorilor de educație fizică:

Principiul calității presupune utilizarea cât mai rațională a resurselor umane și materiale, a strategiilor de formare continuă prin modalități structurate și procedurale care să asigure atât formarea de calitate, cât și co-formarea și pregătirea formatorilor instituționali.

Principiul compatibilizării formării profesionale continue a profesorilor de educație fizică, indică la corespunderea acestuia cu necesitățile sociale, educaționale naționale și instituționale.

Principiul funcționalității presupune racordarea subiectelor propuse în cadrul strategiilor de formare continuă la nivelul de dezvoltare personală a participanților, la particularitățile psihologice specifice diferitor generații de auditori, participanți la formarea continuă.

Principiul coerenței vizează integrarea domeniilor și subdomeniilor de formare continuă astfel încât să favorizeze învățarea continuă și dezvoltarea competențelor profesionale în raport cu funcția didactică exercitată.

Principiul axării pe nevoile cadrelor didactice – necesită ca tematica și experiențele de învățare să fie centrate pe soluționarea de situații-probleme reale sau similare din activitatea profesională, pe studiu de caz, pe libertatea în alegerea traseului propriu de formare continuă etc.

Formarea continuă a profesorilor de educație fizică are următoarele funcții:

- 1) favorizează dezvoltarea personalității cadrului didactic;
- 2) completează educația de bază prin educație recurentă sau compensatorie;
- 3) dezvoltă competența profesională;

- 4) orientează adulții către un nou mod creativ de a soluționa probleme importante;
- 5) oferă o nouă șansă de a obține o calificare;
- 6) consolidează capacitățile de utilizare a beneficiilor oferite de tehnologia informației și comunicațiilor;
- 7) asigură dobândirea și dezvoltarea continuă a competențelor și aptitudinilor necesare pentru exercitarea drepturilor și responsabilităților sociale ale fiecărui cetățean;
- 8) educă, cultivă aptitudini și interese individuale cetățeanului pentru îndeplinirea unui rol social activ;
- 9) promovează acțiunea comunitară și personală.

Formarea profesională continuă în domeniul *Științe ale educației* plasează în centrul preocupărilor personalitatea elevului care parcurge traseul descoperii și formării personale, iar succesul acestuia în a deveni o valoare pentru sine și pentru societate depinde, în mod deosebit, de competența profesională a cadrului didactic. Axarea pe formarea de competențe în sistemul educațional, impune stringent abordarea competenței profesionale a cadrului didactic, deoarece numai un cadru didactic competent va forma elevilor un anumit ansamblu de competențe specifice învățământului general și profesional tehnic, nivelul 0-5.

Concepția formării și destinația specialistului. Curriculumul integral al cursului de perfecționare este menit să asigure:

- aprofundarea și extinderea cunoștințelor și a capacităților acumulate de cadrele didactice în domeniul educației fizice școlare;
- formarea competențelor în scopul determinării priorităților referitoare la organizarea și desfășurarea procesului educațional (activitate didactică curriculară și activitatea sportivă) în instituția respectivă de învățământ;
- dezvoltarea abilităților și a experiențelor de lucru în colectiv, în echipe, consolidarea capacităților de studiere de sine stătător a problematicii științifico-metodologice, precum și a capacităților de a lua decizii raționale, adecvate

diverselor circumstanțe educaționale;

- utilizarea corectă în comunicarea profesională a terminologiei sportive: noțiunilor, definițiilor, diverselor concepte, legități, principii etc. specifice educației fizice și sportului școlar;

- dezvoltarea continuă a competențelor referitoare la proiectarea activității didactice și extracurriculare, precum și a produselor acestora;

- implementarea formelor și metodelor netradiționale în instruirea teoretică și în pregătirea psihomotrice a elevilor în cadrul lecțiilor de educație fizică;

- elaborarea și aplicarea strategiilor și tehnologiilor educaționale conform vârstei, stării de sănătate, dezvoltării fizice și intelectuale, pregătirii motrice și funcționale a elevilor;

- interdisciplinaritatea predării educației fizice (corelația dintre educația fizică cu alte științe: anatomia, fiziologia, igiena, medicina etc.).

Curriculumul vizează formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației fizice școlare din cadrul învățământului general și profesional tehnic.

Obiectivul fundamental al *Curriculumului* – perfecționarea sistemului de cunoștințe și experiențe cu caracter conceptual și metodologic (competențe profesionale) în baza cărora beneficiarii vor contribui la realizarea învățării de calitate a elevilor în domeniul educației fizice și a sportului școlar. În acest context, setul de competențe cuprinde:

- competențe referitoare la proiectarea diverselor documente școlare, care vizează varietatea activităților educaționale;

- competențe referitoare la implementarea, evaluarea și analiza produselor educaționale;

- competențe referitoare la organizarea și desfășurarea activității didactice diferențiate a elevilor în conformitate cu specificul grupului din care aceștia fac parte (grupa medicală: de bază, pregătitoare, specială, scutiți de la efort fizic);

- competențe manageriale în vederea gestionării raționale a timpului lecției, antrenamentului sportiv, competiției, concursului, cursei turistice etc.;

- competențe cognitive care ar asigura promovarea modului de viață sănătos, culturii sănătății omului, exercițiului fizic, sportului școlar etc.;

- competențe psihomotrice pentru a demonstra corect exercițiile fizice, acțiunile, procedeele și diverse combinații motrice, astfel formând elevilor reprezentări clare despre învățarea motrice.

Competențele nominalizate mai sus, se formează și/se dezvoltă prin intermediul modulelor educaționale reflectate în Planul-cadru de învățământ, care au un volum sumar de 600 ore (contact direct – 150 ore, lucrul individual – 450 ore), oferindu-i formabilului 20 credite profesionale.

Evaluarea finală se realizează sub două aspecte: testarea pregătirii psihomotrice, precum și testarea pregătirii conceptuale și metodologice a formabilului.

În procesul generării/dezvoltării curriculumului pentru învățământul general/profesional tehnic/de formare continuă a cadrelor didactice este important să se țină cont de tendințele și provocările-cheie ale contemporaneității: globalizarea, gestionarea eficientă a resurselor, schimbările economice și sociale, noile tehnologii informaționale și comunicaționale, inovațiile:

- *Globalizarea* a provocat interdependența economiilor, creșterea concurenței, migrația, necesitatea unor specialiști de înaltă calificare, capabili să se adapteze la diferite condiții de muncă și trai etc.
- *Digitalizarea și extinderea tehnologiilor informaționale și comunicaționale* a generat schimbarea paradigmei de cunoaștere și de dezvoltare a competențelor.
- *Crizele financiare și provocările politice/economice* determină noi valențe și oportunități educaționale, precum ar fi: educația pe parcursul întregii vieți, educația pentru toți și pentru fiecare, dezvoltarea integrală și integră a personalității, educația centrată pe cel ce învață etc.

Deci, dezvoltarea curriculumului pentru disciplinele de studiu de formare continuă a profesorilor de educație fizică nu este un proces izolat de contextul internațional și cel național, de contextul social-economic și educațional.

Dimpotrivă, acești factori, în mare parte, determină concepția și metodologia redimensionării curriculumului. Documentul de față urmează să abordeze factorii educaționali determinanți, dar și fundamentele conceptuale și praxiologice ale curriculumului pentru disciplinele de studiu de formare continuă a profesorilor de educație fizică în dezvoltare.

Cadrul de referință al curriculumului vizează următoarele funcții:

- de conceptualizare a curriculumului în diferite ipostaze de abordare;
- de reglementare și corelare a procesului de proiectare și implementare a curriculumului la nivel național și instituțional;
- de eficientizare a procesului de predare-învățare-evaluare;
- de sincronizare cu standardele europene în domeniul învățământului general, profesional tehnic și superior.

Cadrul de referință al curriculumului se adresează:

- conectorilor de politici curriculare în învățământul general, profesional tehnic, superior și de formare profesională continuă;
- conectorilor de curricula pe specializări și discipline de studii;
- cadrelor didactice preuniversitare și universitare;
- managerilor din cadrul învățământului general, profesional tehnic și superior;
- evaluatorilor și experților în curriculum;
- studenților și doctoranzilor;
- agenților economici.

Conceptul de competență pedagogică reprezintă un standard profesional minim la care trebuie să ajungă un cadru didactic, eficientizând stabilirea de legături funcționale dintre cerințele societății și posibilitățile de realizare a acestora de către sistemul de învățământ contemporan.

În contextul definițiilor competenței și ale caracteristicilor sale de bază, putem desprinde/deduce următoarele concretizări terminologice:

- *Competența* în diferite forme ale sale de manifestare și de complexitate reprezintă *finalitate*, care poate fi măsurată/evaluată prin descriptorii respectivi.

- *Competența* poate fi privită ca *obiectiv proiectat* (ceea ce profesorul intenționează să realizeze în procesul de predare) și/sau ca *obiectiv final* (ceea ce trebuie să atingă formabilul în procesul de învățare), ca *obiectiv de evaluare* (performanță, ceea ce real a achiziționat formabilul). În acest sens, *obiectivul* este privit ca și finalitate.

- *Competența* reprezintă o achiziție comportamentală (abordare psihologică a competenței). În acest sens, competența este una complexă, nesecabilă, indivizibilă, neoperațională.

- *Competența* de un grad mai mic de complexitate poate fi privită ca descriptor al competenței cu un grad mai înalt de complexitate, care, la rândul său, se caracterizează prin descriptorii proprii.

Așadar, se conturează trei abordări cu referire la conceptul de *competență*:

- 1) *Competența* reprezintă finalitate de diferit grad de complexitate, care poate fi evaluată în baza descriptorilor respectivi.

- 2) *Competența* este oportună noțiunii de finalitate. În acest caz, *competența* este privită ca o calitate, capacitate sau calificare, este dezvoltată de formabil/cursant și aparține acestuia (acest aspect noi îl caracterizăm ca achiziție comportamentală, aspect psihologic al competenței), iar finalitatea reprezintă o performanță măsurabilă al unei experiențe de învățare care permite să stabilească gradul/nivelul de competență format la formabil/cursant (acest substrat/aspect al competenței de unii cercetători este denumit ca fiind competență specifică unității de învățare, de alții – ca descriptorii ai competenței respective), având, în același timp, și funcția de finalitate, performanță.

- 3) *Competența* este contrapusă noțiunii de *obiective* sau privită ca sinonim al acestui termen.

De fapt, nici contrapunerea, nici *sinonimizarea* noțiunilor de *competențe* și *obiective* nu este justificată. Or, competențele proiectate preiau forma de obiective la *intrare* în sistem și în acest caz, prin obiectivul final de integrare, se descrie o competență sau un ansamblu de competențe, care la ieșire deja obțin *statutul* de

finalitate/performanță. De regulă, competențele proiectate de diferit grad de complexitate corelează cu același tip de obiective. Spre exemplu, obiectivele generale și obiectivele specifice – competențe generale și competențe specifice.

În același timp, obiectivele se află în permanentă operaționalizare, pe când competențele sunt complete, integralizate, standardizate (ca achiziții comportamentale).

Obiectivele și competențele pot realiza funcții identice, dar și diferite sau realizează mai accentuat una sau altă funcție. De exemplu, obiectivele asigură mai clar funcția de orientare a activității didactice, de selectare a strategiilor și metodelor didactice de evaluare curentă a performanțelor academice. În calitate de finalități educaționale, competențele *ghidează* proiectarea curriculară, dar și realizarea activităților de învățare și cercetare.

Competența profesională a profesorului de educație fizică reprezintă un ansamblu integrat de resurse interne dobândite (cunoștințe, experiențe și comportamente) prin cunoaștere, precum și mobilizare în vederea rezolvării eficiente a situațiilor educaționale, fapt ce caracterizează învățământul de calitate.

Competențele profesionale specifice profesorului de educație fizică sunt dezvoltate în baza a patru module, incluse în actualul *Curriculum*, referitoare la domeniul psihopedagogic în general și la disciplina de specialitate, în mod special:

- A. Aspecte fiziologice și psihopedagogice ale educației fizice.
- B. Teoria și metodică educației fizice școlare.
- C. Didactica disciplinei/Curriculumul de educație fizică.
- D. TIC și implementarea softurilor educaționale.

Actualul curriculum este deschis pentru a satisface necesitățile de formare ale cadrelor didactice, aceasta fiind o activitate permanentă și continuă, și orientează spre dezvoltarea echilibrată a personalității formabilului prin raportarea la valorile pedagogiei fundamentale: morale, științifice, tehnologice, sociale și politice.

III. ADMINISTRAREA CURSULUI DE FORMARE CONTINUĂ

3.1. Conținutul planului de învățământ

Modulul / disciplina	Total ore	Inclusiv		Numărul de ore pe săptămână			Forma de evaluare	Nr. de credite
		Contact direct	Lucru individual	Curs	Seminarii	Practico-metodice		
A. Aspecte fiziologice și psihopedagogice ale educației fizice	120	30	90	14	16	-		4
Fundamente psihopedagogice ale educației fizice	60	12	48	6	6	-	C	2
Fiziologia și igiena educației fizice	30	8	22	4	4	-		1
Managementul carierei profesionale	30	10	20	4	6	-		1
B. Teoria și metodica educației fizice școlare	210	46	164	8	20	18		7
Metodologia dezvoltării calităților motrice	30	6	24	-	4	2		1
Biomecanica și învățarea motrice	30	8	22	2	6	-		1
Tipologia modernă a lecțiilor de educație fizică	30	6	24	2	-	4		1
Sistemul competențelor și metodologia formării/ dezvoltării	60	14	46	2	4	8	C	2
Activitatea extracurriculară la educația fizică	30	6	24	-	4	2		1
Documentarea procesului de educație fizică	30	6	24	2	2	2		1
C. Didactica disciplinei/ Curriculumul de educație fizică	240	62	178	20	24	18		8
Învățământul curricular – învățământ formativ-creativ	60	16	44	6	10	-		2
Concepția educației fizice și sportului școlar	30	8	22	4	4	-		1
Conținuturile curriculare educaționale	30	8	22	2	6	-		1
Proiectarea didactică	30	12	18	4	2	6		1
Practica educațională	60	14	46	2	-	12	C	2
Evaluarea succesului școlar	30	4	26	2	2	-		1
D. TIC și implementarea soft-urilor educaționale	30	12	18	-	-	12	C	1
TOTAL:	600	150	450	42	60	48		20

3.2. Graficul procesului de studii

Repartizarea orelor pe săptămâni					
Săptămâna I		Săptămâna II		Săptămâna III	
Nr. de zile	Nr. de ore	Nr. de zile	Nr. de ore	Nr. de zile	Nr. de ore
5	50	5	50	5	50

IV. COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI DE FORMARE ȘI FINALITĂȚILE DE STUDIU

4.1. Competențele dezvoltate în cadrul cursului de formare

Prezentul Curriculum pune accent pe dezvoltarea a cinci grupuri de competențe profesionale specifice pentru cadrul didactic și anume:

Competența epistemologică, structurată în *trei componente*:

- *componenta de specialitate* care reprezintă un ansamblu de cunoștințe, priceperi și deprinderi specifice domeniului de cunoaștere a educației fizice și a sportului școlar;

- *componenta psihopedagogică* care reprezintă un ansamblu de cunoștințe, priceperi și deprinderi specifice domeniului psihopedagogic ce determină aplicarea eficientă a teoriei cunoașterii științifice din domeniul educației fizice;

- *componenta culturală* care reprezintă un ansamblu de cunoștințe variate din diverse domenii ale cunoașterii necesare pentru rezolvarea diverselor situații, cultura amplă a cadrului didactic fiind o posibilitate reală de formare și dezvoltare culturală a elevilor.

Competența managerială vizează luarea de decizii adecvate, în scopul realizării obiectivelor stabilite și obținerea de performanțe eficiente. Profesorul conduce procesul de formare/dezvoltare a personalității elevului atât prin intermediul disciplinei de specialitate, cât și prin alte activități extracurriculare orientând și dirijând astfel resursele umane, materiale și didactice pentru realizarea eficientă a obiectivelor procesului educațional.

Competența comunicativă vizează măiestria cadrului didactic de a enunța mesaje educaționale în dependență de particularitățile câmpului psihopedagogic. În

cadrul activității pedagogice comunicarea, reprezintă atât o artă, cât și un instrument profesional necesar și indispensabil cadrului didactic pentru învățarea motrice și stabilirea relațiilor constructive cu elevii, părinții, cadrele didactice etc.

Competența de investigare permite cadrului didactic să valorifice cercetările pedagogice în direcția reglării și autoreglării procesului de învățământ în general și în special să realizeze diverse investigații în scopul eficientizării procesului educațional.

Competența metacognitivă prin care se înțelege ansamblul de cunoștințe pe care individul le deține referitor la funcționarea propriei cogniții, dar și la procesele de control care dirijează activitățile cognitive în timpul executării lor. Aspectul fundamental al acestei competențe este autocunoașterea, adică o mai bună cunoaștere de sine, a strategiilor utilizate în diverse situații, a punctelor forte și a celor slabe, pentru a deveni mai flexibili în diverse situații prin antrenarea proceselor de monitorizare, control, reglare.

4.2. Finalitățile de studiu

Cadrele didactice care au urmat cursurile de formare profesională continuă în domeniul Științe ale educației – profesori de educație fizică, vor fi capabile:

- să cerceteze, să analizeze și să interpreteze diverși indici care caracterizează dinamica dezvoltării somatice, pregătirii fizice, funcționale și motrice a elevilor;
- să utilizeze eficient comunicarea în scopul învățării de calitate, consolidării parteneriatului educațional, evitării traumatismului sportiv, diverselor conflicte etc.;
- să posede cunoștințe și experiențe referitoare la formarea și consolidarea interesului și a motivației elevilor de practicare sistematică și independentă a exercițiului fizic, a sportului pentru sănătate;
- să înțeleagă și să explice elevilor procesele psihofiziologice, care au loc în organismul uman în timpul practicării exercițiilor fizice, sportului pentru sănătate;
- să estimeze esența și importanța socială a modului de viață sănătos, a

sportului, a culturii sănătății etc.;

- să argumenteze importanța profesională și socială a specialistului de educație fizică și sport;

- să implementeze în mod creativ diverse tehnici și practici moderne de învățare-predare-evaluare.

V. CONDIȚIONĂRILE SAU EXIGENȚELE PREALABILE

Pentru o înțelegere și însușire operativă și temeinică a disciplinelor de studiu din cadrul curriculumului de formare continuă, formabilii - profesori de educație fizică trebuie să posede cunoștințe din disciplinele anterior studiate în cadrul formării inițiale, ciclul I și II, despre structurile anatomice ale corpului și a fiziologiei sistemului nervos, specificul fenomenelor și proceselor psihice însușite la psihologia generală și, respectiv a vârstelor: zona actuală și proximă a dezvoltării, fondul atitudinal, aptitudinal și temperamental al personalității, trăsăturile de caracter etc. Auditorii trebuie să dețină informații privind evoluția, dezvoltarea, mecanismele și relația existentă între fenomenele/procesele psihice și substratul neuronal, creier și comportamentul omului. Este importantă cunoașterea și înțelegerea conceptelor proprii psihologiei copilului și adolescentului, precum și ale psihopedagogiei educației; capacitatea de a identifica și de a interpreta corespunzător aceste concepte în manifestarea lor concretă în plan social.

Totodată, participantul la cursurile de formare profesională continuă trebuie să posede cunoștințe și din teoria și metodică predării educației fizice în instituțiile de învățământ general și profesional tehnic.

VI. CONȚINUTUL TEMATIC ȘI ACHIZIȚII DE FORMARE

Nr. d/o	Disciplina de studiu	Finalități educaționale	Conținuturi	Nr. de ore	Formele de instruire		
					Curs	Seminar	Practico-metodice
A. Aspecte fiziologice și psihopedagogice ale educației fizice				30	14	16	-
1.	<i>Fundamente psihopedagogice ale educației fizice</i>	La finele cursului formabilii vor fi capabili:	Conținuturi	12	6	6	-
		-să argumenteze rolul profesorului în educarea calităților de personalitate ale elevului;	1.Profesorul de educație fizică-factor decisiv în formarea personalității elevului	2	2	-	-
		-să aplice în situații noi mijloacele educației fizice în planificarea activității elevilor;	2.Particularitățile psihosociale ale elevilor cu CES	2	2	-	-
		-să aplice normele de etică pentru reușita demersului comunicativ în activitatea didactică;	3.Formarea comportamentului prosocial al elevului	2	-	2	-
		-să stabilească și să mențină relații optime cu partenerii în comunicare;	4.Comunicarea pedagogică – factor esențial în eficientizarea procesului didactic la educația fizică	2	-	2	-
		-să adapteze mijloacele educației fizice și metodele psihopedagogice la grupul țintă;	5.Dezvoltarea proceselor psihice ale elevilor în cadrul orelor de educație fizică	2	-	2	-
		-să diferențieze strategiile de dezvoltare a parteneriatelor educaționale;	6.Consilierea psihopedagogică în educație fizică: parteneriate educaționale	2	2	+	-
2.	<i>Fiziologia și igiena educației fizice</i>	La finele cursului formabilii vor fi capabili:	Conținuturi	8	4	4	-
		-să cunoască particularitățile de adaptare a organismului la efortul fizic;	1.Aspecte igienice ale educației fizice școlare	4	2	2	-
			2. Metodologia desfășurării orei de educație fizică cu elevii	2	2	-	-

		-să compare stările funcționale ale organismului uman în repaos și în timpul efortului fizic;	din grupa medicală specială				
		-să respecte cerințele igienice referitor la desfășurarea lecției de educație fizică;	3. Preîntâmpinarea traumatismului și acordarea primului ajutor medical în cadrul orelor de educație fizică	2	-	2	-
		-să planifice activitatea elevilor în conformitate cu diagnosticul medical;					
		-să cunoască procedeele acordării primului ajutor medical;					
3.	Managemen- tul carierii profesionale	La finele cursului formabilii vor fi capabili:	Conținuturi	10	4	6	-
		-să elaboreze programul dezvoltării propriei cariere profesionale;	1. Managementul carierei profesionale a cadrului didactic.	2	2	-	-
		-să caracterizeze componentele pregătirii profesionale;	2. Structura și conținutul pregătirii profesionale a profesorului de educație fizică	2	-	2	-
		-să rezume structura și conținutul sistemului de competențe profesionale;	3. Competențele profesionale ale profesorului de educație fizică	4	-	4	-
		-să-și autoevalueze competențele profesionale;	4. Atestarea profesională a cadrelor didactice de educație fizică	2	2	-	-
		-să deducă cerințele cu referire la atestarea cadrelor didactice;					
B. Teoria și metodică educației fizice școlare				46	8	20	18
1.	Metodologia dezvoltării calităților	La finele cursului formabilii vor fi capabili:	Conținuturi	6	-	4	2

	<i>motrice</i>	-să selecteze metode și mijloace eficiente pentru dezvoltarea calităților motrice de bază și speciale; -să elaboreze tehnici eficiente de evaluare a gradului dezvoltării calităților motrice;	1.Characteristica și metodologia dezvoltării calităților motrice 2.Strategii și tehnologii utilizate în scopul dezvoltării și evaluării calităților motrice 3.Metodologia utilizării antrenamentului în circuit în scopul dezvoltării complexe a calităților motrice generale și speciale	2 2 2	- -	2 - 2	- - -
2.	Biomecanica și învățarea motrice	La finele cursului formabilii vor fi capabili: -să cunoască legițile biomecanice referitoare la motricitatea omului; -să caracterizeze factorii de bază care contribuie la învățarea motrice eficientă; -să identifice metode și mijloace raționale pentru învățarea motrice în dependență de etapele acesteia;	Conținuturi 1. Biomecanica diferențiată 2. Corpul uman – sistem biomecanic 3. Factorii eficientizării învățării motrice 4. Caracteristica etapelor învățării motrice: obiective, conținut, finalități	8 2 2 2	2 2 -	6 - 2	- - -
3.	Tipologia modernă a lecțiilor de educație fizică	La finele cursului formabilii vor fi capabili: -să clasifice sistemul formelor de instruire; -să caracterizeze formele netradiționale de instruire teoretică și motrice a elevilor;	Conținuturi 1.Tipologia clasică și modernă a formelor de instruire 2.Characteristica formelor netradiționale de instruire a elevilor la disciplina Educație fizică	6 2 4	2 2 -	- - -	4 - 4
4.	Sistemul competențelor și metodologia formării/ dezvoltării	La finele cursului formabilii vor fi capabili: -să caracterizeze elementele structurale ale competenței școlare;	Conținuturi 1.Competența școlară: concept, structură, finalitate 2.Sistemul competențelor la disciplina de studii Educație fizică	14 2 2	2 2 -	4 - 2	8 - -

		-să argumenteze interdependența competențelor cognitive, psihomotrice și atitudinale;	3. Metodologia formării/ dezvoltării competențelor cognitive la orele de educație fizică	2	-	2	-
		-să aplice tehnologii de formare/dezvoltare a diverselor tipuri de competențe;	4. Metodologia formării/ dezvoltării competențelor psihomotrice și atitudinale la orele de educație fizică prin intermediul atletismului	2	-	-	2
		-să elaboreze tehnici de evaluare a diverselor competențe psihomotrice;	5. Metodologia formării/ dezvoltării competențelor psihomotrice și atitudinale la orele de educație fizică prin intermediul gimnasticii	2	-	-	2
			6. Metodologia formării/ dezvoltării competențelor psihomotrice și atitudinale la orele de educație fizică prin intermediul jocului sportiv volei	2	-	-	2
			7. Metodologia formării/ dezvoltării competențelor psihomotrice și atitudinale la orele de educație fizică prin intermediul jocului sportiv baschet	2	-	-	2
5.	<i>Activitatea extracurriculară la educația fizică</i>	La finele cursului formabilii vor fi capabili:	Conținuturi	6	-	4	2
		-să cunoască metodologia desfășurării activității extracurriculare la disciplina de studii Educația fizică;	1. Sportul școlar: concept, structură, conținut, finalități	4	-	2	2
		-să elaboreze Regulamentul pentru organizarea și desfășurarea Olimpiadei la educația fizică;	2. Olimpiada școlară de educație fizică	2	-	2	-
6.	<i>Documentarea procesului de educație fizică</i>	La finele cursului formabilii vor fi capabili:	Conținuturi	6	2	2	2
		-să cunoască actele conceptuale, legislative și normative cu referire la educația fizică și sportul școlar;	1. Clasificarea și caracteristica sistemului de documentare a procesului educațional la disciplina de studiu Educație fizică	2	-	2	-
			2. Cadrul legislativ de	2	2	-	-

			referință la disciplina de studiu Educație fizică				
			3.Documentarea elevului la disciplina de studii Educația fizică	2	-	-	2
C. Didactica disciplinei/Curriculumul de educație fizică				62	20	24	18
1.	Învățământul curricular – învățământ formativ-creativ	La finele cursului formabilii vor fi capabili:	Conținuturi	16	6	10	-
		-să cunoască componentele structurale și conținuturile educaționale de bază a curriculumului de educație fizică;	1.Învățământul curricular – imperativ al reformei învățământului din Republica Moldova	2	2	-	-
		-să caracterizeze metodele interactive de predare-învățare-evaluare;	2. Structura și conținutul curriculumului de educație fizică	2	-	2	-
		-să modeleze situații de interdisciplinaritate în cadrul orei de educație fizică;	3.Învățarea interactivă în cadrul lecției de educație fizică	2	-	2	-
		-să determine procentul densității pedagogice și motrice la diferite tipuri de lecție;	4.Abordarea trans- și interdisciplinară în predarea educației fizice școlare	2	2	-	-
			5.Metodologia proiectării și evaluării temelor pentru acasă la disciplina de studiu Educație fizică	2	-	2	-
			6. Rolul și administrarea orei de educație fizică în implementarea curriculumului școlar	6	2	4	-
2.	Concepția educației fizice și sportului școlar	La finele cursului formabilii vor fi capabili:	Conținuturi	8	4	4	-
		-să analizeze reperle conceptuale și metodologice ale curriculumului școlar de educație fizică;	1.Characteristica concepției educației fizice și sportului școlar	2	-	2	-
		-să deducă esența și finalitățile educaționale ale Curriculumului disciplinar;	2.Conceptul de bază al curriculumului școlar de educație fizică	2	2	-	-
		-să argumenteze necesitatea reconceptualizării procesului educațional la	3.Reconceptualizarea predării educației fizice	2	2	-	-
			4.Finalitățile educaționale la disciplina de studiu Educație fizică	2	-	2	-

		educația fizică;					
3.	<i>Conținuturile curriculare educaționale</i>	La finele cursului formabilii vor fi capabili:	Conținuturi	8	2	6	-
		-să caracterizeze conținuturile educaționale ale domeniilor cognitiv, psihomotor și atitudinal;	1. Caracteristica integrală a modulului educațional curricular	2	2	-	-
		-să identifice conținuturile educaționale curriculare în dependență de condițiile instituției de învățământ;	2. Caracteristica domeniului curricular cognitiv	2	-	2	-
			3. Caracteristica domeniului curricular psihomotor	2	-	2	-
			4. Caracteristica domeniului curricular atitudinal	2	-	2	-
4.	<i>Proiectarea didactică</i>	La finele cursului formabilii vor fi capabili:	Conținuturi	12	4	2	6
		-să cunoască categoriile taxonomice ale domeniilor educaționale;	1. Metodologia elaborării proiectului didactic de lungă durată	2	2	-	-
		-să elaboreze seturi de obiective operaționale în scopul formării/ dezvoltării competențelor elevilor în dependență de domeniul educațional;	2. Operaționalizarea obiectivelor pentru formarea/dezvoltarea competențelor elevilor la orele de educație fizică	2	-	2	-
		-să elaboreze proiecte didactice pentru diverse tipuri de lecție;	3. Metodologia elaborării proiectului didactic al lecției teoretice	2	-	-	2
		-să caracterizeze documentele de planificare și evidență a activității extracurriculare la disciplina de studiu Educația fizică;	4. Metodologia elaborării proiectului didactic al lecției de laborator	2	-	-	2
			5. Metodologia elaborării proiectului didactic al lecției mixte	2	-	-	2
			6. Planificarea activității sportive în instituția de învățământ	2	2	-	-
5.	<i>Practica educațională</i>	La finele cursului formabilii vor fi capabili:	Conținuturi	14	2	-	12
		-să analizeze și să	1. Experiența avansată –	2	2	-	-

		<p>evalueze calitatea și eficiența diferitor tipuri de lecție și activități sportive;</p> <p>-să aprecieze comportamentul atitudinal al cadrului didactic și al elevilor manifestat în cadrul lecțiilor de educație fizică și activităților sportive;</p>	<p>factor primordial în sporirea măiestriei pedagogice a profesorului de educație fizică</p>				
			2. Asistența, analiza și evaluarea lecției teoretice de educație fizică	2	-	-	2
			3. Asistența, analiza și evaluarea lecției de laborator de educație fizică	2	-	-	2
			4. Asistența, analiza și evaluarea lecției mixte de educație fizică	2	-	-	2
			5. Asistența, analiza și evaluarea lecției practice de educație fizică	4	-	-	4
			6. Asistența, analiza și evaluarea activităților sportive extracurriculare	2	-	-	2
6.	<i>Evaluarea succesului școlar</i>	<p>La finele cursului formabilii vor fi capabili:</p> <p>-să deducă criteriile clasificării tehnicilor de evaluare;</p> <p>-să argumenteze importanța evaluării criteriale;</p>	<p>Conținuturi</p>	4	2	2	-
			1.Sistemul de evaluare a competențelor elevilor la disciplina de studiu Educație fizică	2	2	-	-
			2.Evaluarea criterială prin descriptorii a competențelor elevilor	2	-	2	-
D. TIC și implementarea soft-urilor educaționale				12	-	-	12
1.	TIC și implementarea soft-urilor educaționale	<p>-să aplice diverse strategii de căutare a informației în sistemul datelor bibliografice;</p> <p>-să înregistreze prin intermediul aplicației Excel indicii pulsometriei lecției;</p> <p>-să elaboreze proiectul unei lecții teoretice în Power Point.</p>	<p>1.Strategii de căutare a informației în sistemul datelor bibliografice</p> <p>2.Editorul de texte Microsoft Word.</p> <p>3.Aplicația Microsoft Excel</p> <p>4.Aplicația Power Point.</p> <p>5.TIC și implementarea soft-urilor educaționale</p>	2	-	-	2
				2	-	-	2
				2	-	-	2
				2	-	-	2
				4	-	-	4
				150	42	60	48

VII. SUGESTII METODOLOGICE

Curriculumul la disciplinele de studiu privind formarea profesională continuă în domeniul Științe ale educației (profesori de educație fizică) își propune activități metodologice în scopul dezvoltării competențelor profesionale. Printre cele mai eficiente metode de lucru cu formabilii sunt: training-ul, prelegerea, conversația euristică, jocul didactic, consilierea metodologică. În cadrul acestor activități mai pot fi utilizate și alte metode, care stimulează procesele de gândire a formabilului: experimentul, problematizarea, investigația, SWOT, instruirea prin cooperare, studiul de caz etc.

Profesorul trebuie să fie un bun cunoscător al tehnologiei didactice și un practician de succes al profesiei pedagogice, dar, în același timp, și unul care manifestă inițiativă, spirit creativ, flexibilitate, deschidere la schimbare, cu o conduită ireproșabilă, atent și sensibil la nevoile și problemele elevilor.

Pe măsura acumulării experienței și a dezvoltării aptitudinilor pedagogice, cadrul didactic dobândește măiestrie pedagogică, care trebuie concepută ca treaptă superioară de dezvoltare a unei *competențe pedagogice* inițiale, desemnând un înalt nivel de dezvoltare al competenței atins prin exersare.

În acest context, formatorul este nu altceva decât un moderator în organizarea și ghidarea formabililor, oferindu-le puncte de sprijin la solicitare. Sarcinile formative propuse trebuie să dispună de o abordare constructivă ce va implica interiorizarea și autoreglarea cunoștințelor pornind de la propria experiență a formabilului.

Se solicită aplicarea metodelor active în care formabilii descoperă singuri, analizează critic, argumentează propriile decizii, fiind încurajată autonomia cognitivă și acțională. Cheia dezvoltării competenței profesionale este autoanaliza și autocontrolul cognitiv sau metacognitiv, ceea ce permite medierea internă a formării profesionale și facilitează înlăturarea curențelor în cunoaștere. Cunoașterea dobândită este personalizată, formatorul angajându-se, astfel în noi

experiențe de învățare pentru formularea și verificarea de noi ipoteze verbalizate și negociate în grup.

Formarea competenței profesionale a cadrului didactic include:

- reactualizarea achizițiilor anterioare;
- ordonarea prin clasificare și analiza prin diferențiere;
- interiorizarea prin exemplificare, explorare, sinteză, raționalizare;
- generalizarea prin creare, proiectare.

În acest context rolul formatorului este de a organiza, structura, ghida activitatea formabilului, oferindu-i puncte de sprijin după necesitate, privind:

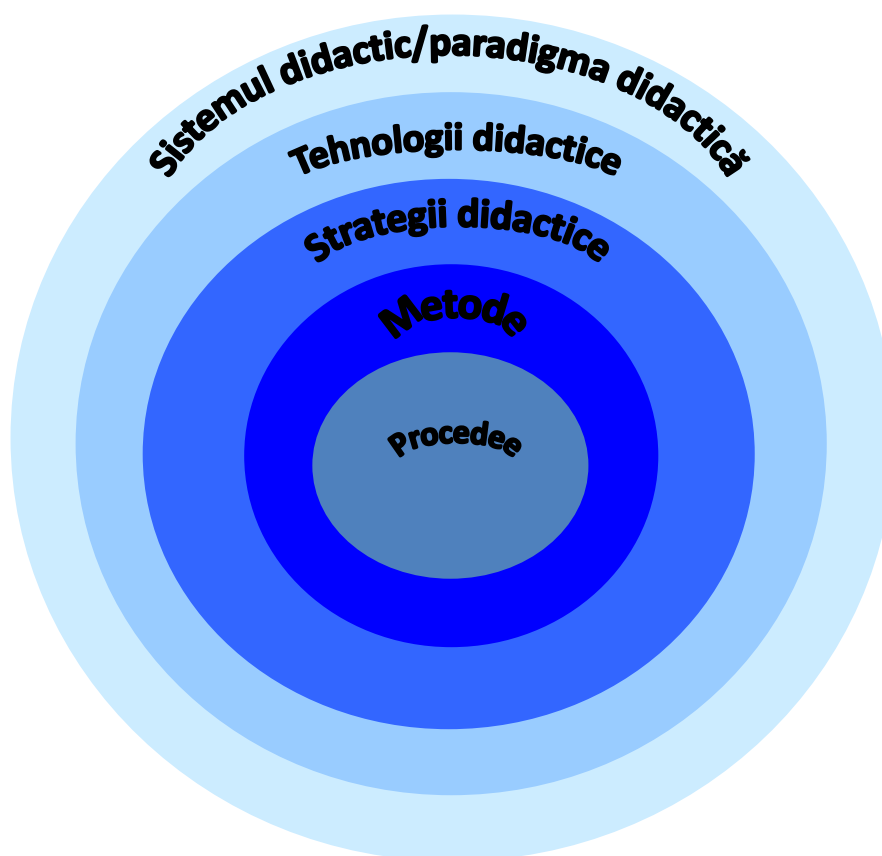

Fig. 7.1. Sistemul didactic / Paradigma didactică

Paradigma didactică reprezintă un ansamblu de teorii, principii, reguli, dar și o formă superioară a normativității pedagogice ce fundamentează și asigură reglarea predării-învățării-evaluării la nivelul unei sau mai multor discipline de studii. *Paradigma didactică* se subordonează filozofiei educației promovate la nivelul de politici educaționale.

Tehnologia didactică – ansamblul structural al strategiilor didactice puse în aplicare printr-o strânsă corelare a acestora cu finalitățile, conținuturile și formele de instruire, dar mai este și o formă specifică și superioară a normativității didactice, ce asigură reglarea și realizarea unui proces de predare-învățare-evaluare. Ea asigură formarea de competențe transversale, de specializare și generale pe discipline de studii.

Tehnologia didactică se subordonează paradigmei/sistemului didactic. *Tehnologia didactică* se formează din combinarea a două sau mai multe strategii didactice, una dintre care poate fi dominantă și care determină tipologia acesteia. De exemplu, tehnologia instruirii problematizate.

Tehnologia didactică poate fi echivalată cu strategia didactică, în cazurile în care strategia didactică respectivă asigură formarea unei competențe generale sau transversale. Aceasta are următoarele caracteristici: complexitatea, repetabilitatea, integralitatea etc.

Strategiile didactice – concept teoretic de abordare a procesului de instruire, dar și un concept practic de combinare a metodelor într-o structură didactică operațională/procedurală.

Strategia didactică reprezintă o formă specifică a normativității pedagogice, care asigură reglarea și realizarea atât a întregului proces, cât și a unor secvențe de învățare. Ea este orientată spre formarea competențelor transversale, de specializare, specifice disciplinei de studiu și se formează din două sau mai multe metode, una dintre care poate fi dominantă, dar și finală a tipologiei acesteia.

Strategia didactică poate fi echivalentă cu metoda didactică, în cazul în care ea este orientată spre formarea unei competențe concrete. Ea se subordonează tehnologiei didactice.

Combinarea metodelor în cadrul unei strategii didactice este determinată de mai mulți factori:

- tipologia finalităților;
- complexitatea conținuturilor;

- tipologia formelor de organizare a instruirii;
- viziunea didactică a profesorului;
- potențialul formativ-dezvoltativ al metodelor didactice etc.

Metoda didactică este calea ce trebuie urmată, drumul ce conduce la atingerea finalităților preconizate. Ea reprezintă un instrument de învățare, care se constituie dintr-un ansamblu de procedee orientate spre formarea competențelor specifice unității de învățare și competențelor generale pe discipline (cunoștințelor, capacităților, atitudinilor). Metoda se subordonează strategiei didactice și se formează din două sau mai multe procedee. Unele metode pot dobândi trăsăturile unui procedeu în contextul altei metode și invers, un procedeu poate prelua funcția unei metode. Metoda se aplică printr-un ansamblu de operații concrete, numite *procedee*.

Procedeul didactic reprezintă o secvență a metodei, un simplu detaliu, o tehnică mai limitată de acțiune, o componentă sau chiar o particularitate a metodei.

În acest context, rezumăm:

- Tehnologia/strategie didactică = activitate.
- Metoda didactică = acțiune.
- Procedeul didactic = operație.

Tehnologiile, strategiile și metodele didactice se realizează în cadrul formelor de organizare a instruirii – cursului, seminarului, activităților practico-metodice etc.

Particularitățile aplicării acestor categorii didactice țin de următoarele aspecte:

• *Tehnologia didactică* (una sau mai multe) poate fi aplicată pe întreg parcursul studierii unei discipline de studiu. De exemplu, în cadrul predării disciplinei *Managementul carierei profesionale* se va aplica tehnologia învățării problematizate. Aceasta înseamnă că toate unitățile de învățare vor include strategii didactice problematizate, aplicând diferite combinații de metode, însă metoda de învățare problematizată va fi dominantă în cadrul fiecărei unități de învățare.

• *Strategia didactică* (una sau mai multe), de regulă, se aplică în cadrul studierii unor unități/module de conținut. De exemplu, curs – 4 ore, seminar – 8 ore. În acest caz, strategia didactică face parte dintr-o tehnologie didactică. Aceeași strategie didactică poate fi aplicată în cadrul studierii mai multor unități de conținuturi consecutiv sau întrerupt.

• *Metoda didactică* se aplică în cadrul predării-învățării unor subiecte concrete la orele de curs/seminar etc. În acest caz, metoda face parte dintr-o strategie didactică și constituie nucleul/componenta de bază a strategiilor didactice. Metoda are un caracter multifuncțional, în sensul că poate fi aplicată ca instrument didactic de sine stătător (în acest caz, metoda realizează funcțiile strategiei didactice), dar și în combinație cu alte metode, constituind o strategie didactică.

Strategii didactice interactive. Instruirea interactivă reprezintă un tip superior de instruire, care se bazează pe asigurarea interactivității formabililor, respectiv pe implicarea și participarea acestora (inter)activă și deplină (intelectuală/cognitivă, afectiv-motivațională și psihomotorie) în procesul propriei formări, prin stabilire de interacțiuni intelectuale, verbale, social-emoționale și afective cu formatorul și cu ceilalți colegi, și prin stabilire de interacțiuni cu conținuturile curriculare.

Reieșind din aceste definiții, putem concludiona: instruirea activă/interactivă valorifică activismul individului cu sine însuși și cu alții, comunicarea intra- și interpersonală, pe care o consideră o condiție de realizare a activității mentale, psihofizice și axiologice.

Promovarea instruirii active/interactive se realizează prin intermediul strategiilor didactice respective – active și interactive. Strategia didactică centrată pe cel ce învață reprezintă o strategie activă și interactivă.

Abordarea strategiilor didactice interactive se încadrează în problematica generală a dezvoltării paradigmei educaționale cu referire la dimensiunea de predare-învățare-evaluare, evidențiind caracterul activ-participativ din partea celor ce învață și posibilitatea de cooperare și de comunicare eficientă.

Strategiile didactice interactive, ca strategii de grup, presupun munca în colaborare a formabililor organizați în microgrupuri sau echipe de lucru în vederea atingerii unor finalități preconizate (soluții la o problemă, crearea de alternative etc.). Acestea se bazează pe sprijinul reciproc în căutare-cercetare și învățare, stimulează participările individuale, favorizând experiențele acestora (abilități cognitive, afective, volitive, sociale). Strategiile didactice solicită efort de adaptare la normele de grup, toleranță față de opiniile, părerile colegilor, dezvoltând capacitățile autoevaluative. Rezumând, concluzionăm că sunt strategii de interacțiune activă între participanții activității didactice (formabil-formabil, formabil-formator).

Strategiile didactice interactive presupun provocarea și susținerea învățării active, în cadrul căreia cel ce învață acționează asupra informației pentru a o transforma în una nouă, personală, proprie. În sens constructivist, folosind aceste strategii, formatorul îl determină pe formabil să devină responsabil de învățare, devenind participant creativ la procesul de construire a sensurilor informaționale, prin rezolvări de probleme, prin explorări și cercetări sau aplicând ceea ce a dobândit în contexte noi, diferite.

Principiile strategiilor didactice interactive. Învățarea interactivă se realizează în relație cu ceilalți și cu materialul de studiu, având la bază procese de construcție și de construcție creativă, inovatoare. Ea apare ca urmare a eforturilor individuale și colective prin intermediul interacțiunii dintre formabili și/sau dintre formabili și formatori, pe de o parte, și dintre formabili și conținutul materiei de studiu, pe de altă parte. Învățarea interactivă vizează schimburile sociale în dobândirea noului, stimulând construirea și redefinirea sensurilor, receptivitatea față de experiențele noi, căutate și rezolvate prin explorare, deducție, analiză, sinteză, generalizare, abstractizare, concretizare, punând accentul pe realizarea conexiunilor dintre noțiuni, fapt ce solicită o profundă implicare intelectuală, psihomotorie, afectivă și volițională.

Din acest punct de vedere, *principiile care stau la baza elaborării strategiilor interactive* sunt:

- Construirea propriilor înțelesuri și interpretări ale conținuturilor instruirii.
- Discutarea și negocierea, nu impunerea obiectivelor.
- Promovarea alternativelor metodologice de predare-învățare-evaluare.
- Solicitarea informațiilor transdisciplinare și analizele multidimensionale ale realității.
- Evaluarea mai puțin criterială și mai mult reflexivă, prin metode alternative de evaluare.
- Promovarea învățării prin descoperire și rezolvare de probleme.

Învățarea interactiv-creativă este un proces de creare de semnificații față de noua informare și de cunoștințele anterioare, de transformare a structurilor cognitive ale formabilului, consecință a încorporării noilor achiziții (cunoștințe, capacități), prin angajarea eforturilor intelectuale și psihomotorii de construire a cunoașterii.

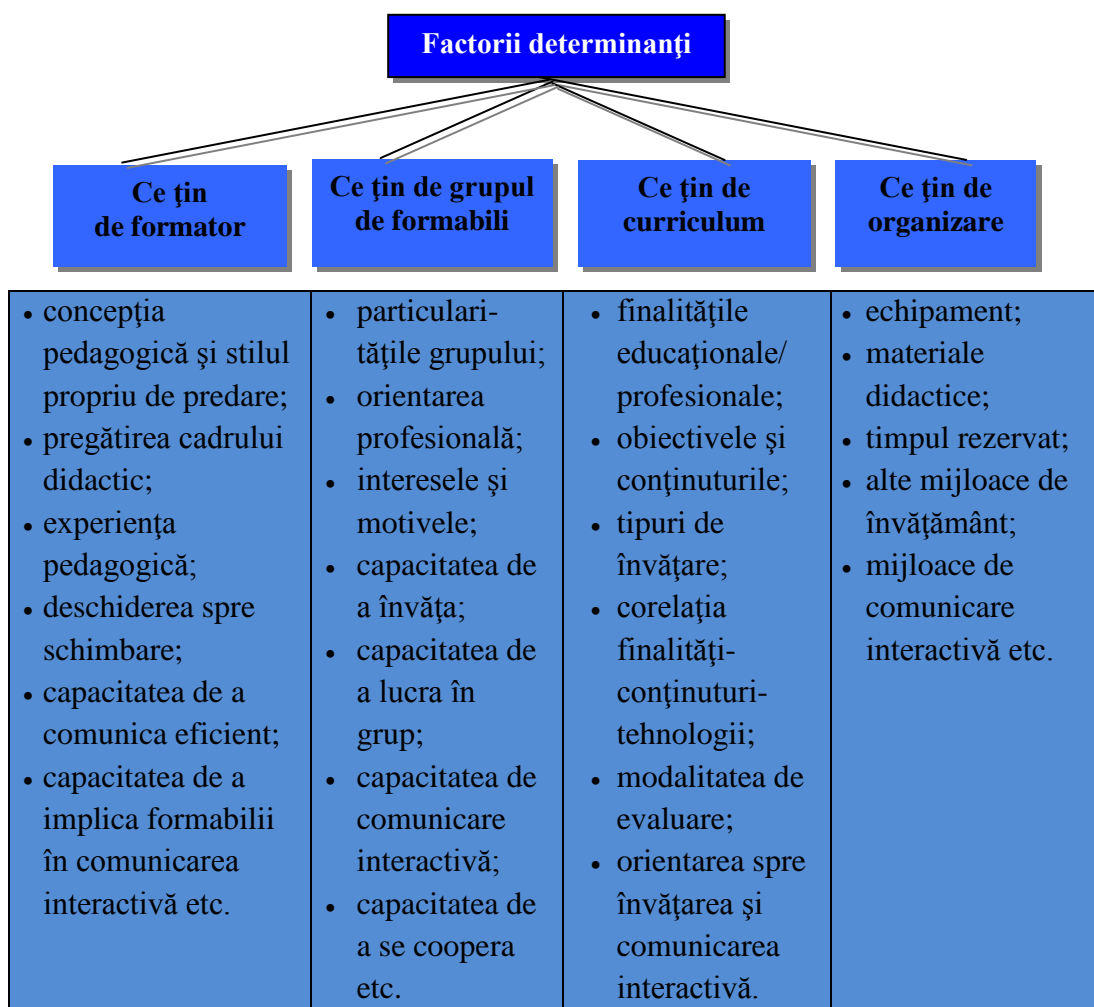

Fig. 7.2. Factorii ce stau la baza proiectării strategiei didactice interactive

Factorii ce stau la baza proiectării strategiilor didactice interactive. Proiectarea strategiilor didactice depinde și de un sistem de factori (Figura 7.2) ce țin de: cadrul didactic/formator, grupul de formabili, tehnologia abordată, curriculum, organizarea învățământului și resursele materiale/instrumentale:

1) *Factorii ce țin de cadrul didactic/formator* se deduc din analiza concepției pedagogice, personale, din tradiții și experiențe personale și instituționale, din gradul de deschidere spre inovații etc.

2) *Factorii ce țin de grupul de formabili* se deduc din particularitățile acestora, nevoile, motivele privind alegerea profesiei și pentru învățare, experiențele lor cognitive, sociale și afective.

3) *Factorii ce țin de curriculum* se identifică în raport cu competențele profesionale și intelectuale, cu conceptul de curriculum de formare, cu gradul de interconexiune și interactivitate etc.

4) *Factorii ce țin de organizarea procesului de formare și de resursele materiale* se încadrează în dimensiunea timpului necesar pentru o anumită strategie didactică, inclusiv celei interactive, a spațiului academic care este la dispoziție etc.

VIII. SUGESTII DE EVALUARE

Evaluarea și validarea achizițiilor dobândite de personalul didactic în cadrul cursurilor de formare profesională continuă se efectuează prin sistemul de recunoaștere, echivalare și acumulare a creditelor profesionale transferabile.

Conceptul de evaluare a procesului de formare profesională continuă. Evaluarea rezultatelor formării, în contextul predării-învățării-cercetării, reprezintă componenta centrală a procesului de formare profesională continuă, dar și decisivă privind funcționalitatea Departamentului Formare Profesională Continuă din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport.

Evaluarea este și un mijloc de bază de realizare a feedback-ului, care oferă informațiile de autoreglare necesare pentru luarea deciziilor de ameliorare/dezvoltare a procesului de formare profesională continuă.

În acest context deducem că:

- a) evaluarea este un proces, o activitate etapizată, desfășurată în timp;
- b) este o componentă indispensabilă a procesului de formare;
- c) nu se rezumă la aprecierea formabililor, ci vizează domenii și probleme mult mai complexe;
- d) implică măsurări, comparații, aprecieri etc. ce permit adoptarea unor decizii menite să îmbunătățească procesul de formare profesională.

Evaluarea este un demers didactic prin care se delimitează, se identifică și se furnizează informațiile despre randamentul academic, ca temelie pentru luarea deciziilor ulterioare.

Procesul evaluării randamentului academic presupune următoarele acțiuni relativ distincte: măsurarea, aprecierea, valorificarea, adoptarea măsurilor ameliorative/valorizare/decizie.

Obiectul evaluării. *Obiectul evaluării în cadrul cursului de formare profesională continuă* vizează mai multe coordonate, cum ar fi:

- nevoile de formare profesională a formabililor;
- calitatea procesului de formare profesională continuă;
- calitatea curriculumului;
- calitatea tehnologiilor didactice: a formelor, metodelor de predare-învățare-evaluare și a mijloacelor didactice utilizate;
- calitatea mediului/condițiilor de organizare a procesului de formare (a laboratoarelor, bibliotecii, sălilor de sport, condițiilor de alimentare etc.);
- calitatea personalului didactic și managerial;
- calitatea rezultatelor și a randamentului învățării;
- calitatea altor servicii educaționale realizate de către Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport.

Formele și metodele evaluării. Formele utilizate în evaluarea rezultatelor academice sunt probele orale, scrise și practice, care pot fi utilizate în cadrul seminarelor și orelor metodico-practice.

Evaluarea orală este o formă destul de răspândită și se poate aplica individual sau în grup. Principalul avantaj al acestei forme rezidă în posibilitatea dialogului formator-formabil, în cadrul căruia formatorul apreciază nu doar ce știe formabilul, ci și cum se exprimă, cum face față unor situații problematice, diferite de cele întâlnite pe parcursul orelor.

Formatorul frecvent solicită ca formabilul să-și motiveze răspunsul la o anumită întrebare și, finalmente, să-l argumenteze. Totodată, formatorul îl poate ajuta pe formabil cu întrebări suplimentare, atunci când acesta se află în impas.

Dezavantajele acestei forme: se consumă mult timp, este dificil a selecta pentru toți formabilii examinați întrebări cu același grad de dificultate.

Cum pot fi eliminate aceste dezavantaje? Prin evaluare obiectivă, stabilirea anumitor restricții cu privire la durata examinărilor orale; formularea clară și fără ambiguități a întrebărilor.

Evaluarea scrisă. În cadrul cursului de formare profesională continuă pot fi utilizate diferite metode de evaluare în scris: testul, chestionarul, referatul, eseul, comentariul etc.

Prin metodele menționate se asigură uniformitatea subiectelor pentru toți formabilii supuși evaluării, precum și posibilitatea de a examina un număr mai mare de persoane în același timp.

Metodele de evaluare scrisă nu oferă aceleași posibilități de investigație a pregătirii formabililor (cunoștințe, deprinderi, abilități, capacități, competențe etc.) ca evaluarea orală. În practică, combinarea celor două forme facilitează sporirea calității și a gradului de obiectivitate a procesului de evaluare.

Evaluarea prin activități practice/motrice permite stabilirea nivelului de formare a anumitor deprinderi practice/motrice, capacitatea de „a face” (nu doar de „a ști”). Aceasta se realizează prin mai multe forme, în funcție de specificul

obiectului de studiu (probe practice/motrice, în cadrul cărora poate fi demonstrată capacitatea de a utiliza cunoștințele asimilate prin diverse metode). Și în acest caz este necesar de a fi stabilite unele criterii, norme sau cerințe pedagogice. Aceste cerințe nu trebuie să difere de cele formulate pe parcursul orelor și e necesar să fie cunoscute și de formabili, împreună cu schema de notare.

Evaluarea formabililor se realizează prin calificative și credite profesionale. Printre metodele de evaluare (Figura 8.1) pot fi menționate: portofoliul, chestionarul, testul, probe motrice, proiectul, autoevaluarea etc. Orientându-se spre dezvoltarea competenței profesionale este important ca formabilii să-și monitorizeze activitatea, să poată reflecta asupra performanțelor, să fie receptivi la tot ce este nou și să găsească modalități proprii de progres și autoformare.

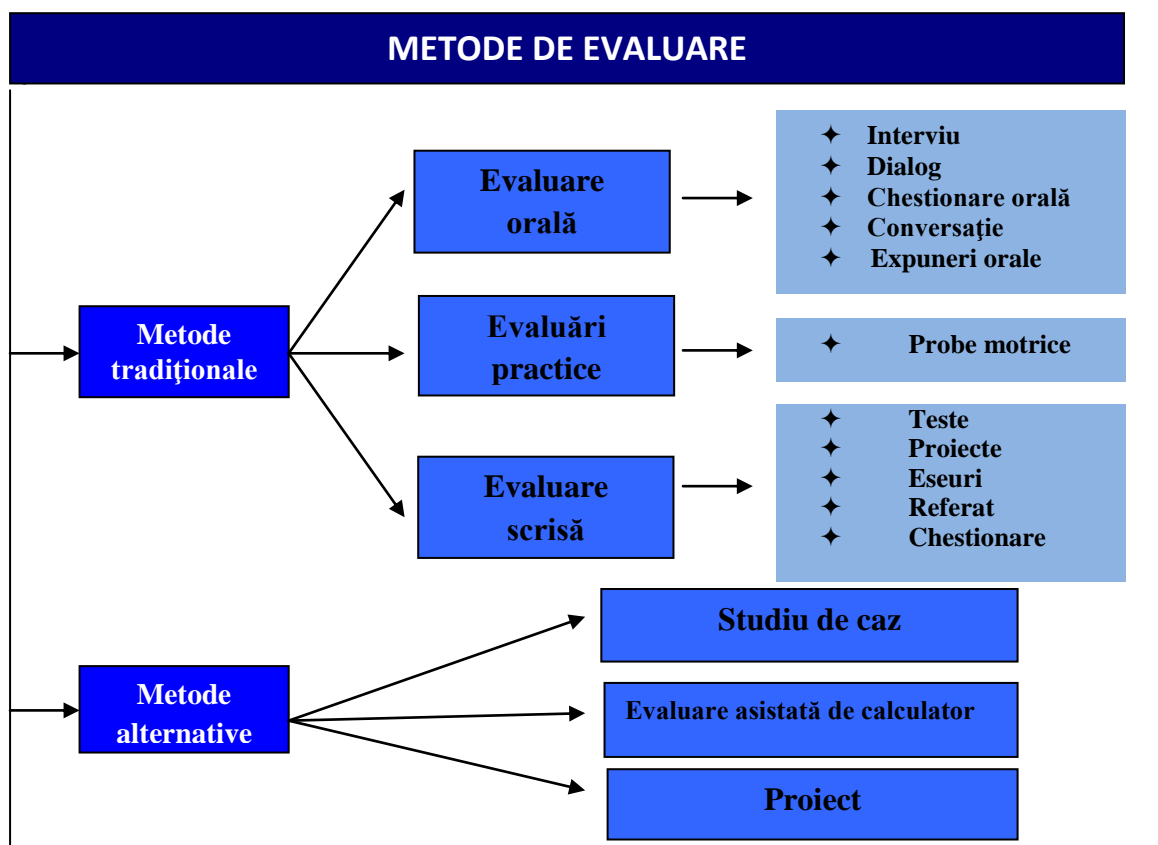

Fig. 8.1. Sistemul metodelor de evaluare

Exigențe pentru acordarea Certificatului de absolvire a cursurilor de formare continuă. Certificatul se acordă beneficiarilor care au demonstrat:

- grad înalt de dezvoltare a competențelor cognitive în domeniul educației fizice și sportului școlar;
- abilități de prelucrare, analiză, elaborare și interpretare a unui comentariu referitor la un material de actualitate semnificativă, care ține de problematica educației fizice școlare contemporane;
- capacități de cronometrare a lecției practice de educație fizică în scopul determinării densității pedagogice și motrice (exprimate în procente);
- competențe în elaborarea proiectelor didactice pentru diverse tipuri de lecții (lecție combinată, lecție teoretică, lecție de laborator etc.);
- competențe psihomotrice în diverse domenii de motricitate (în domeniul atletismului, jocurilor sportive, gimnasticii);
- abilități de conlucrare în echipă și de comunicare eficientă atât cu formatorii cursului, cât și cu formabilii pe probleme și soluții referitoare la educația fizică și sportului școlar;
- capacități de a identifica problemele cu care se confruntă în propria activitate profesională, precum și capacități de a proiecta soluții întru rezolvarea acestora;
- spirit și atitudine pentru o perfecționare profesională continuă, prin intermediul autoinstruirii conștiente și sistematice;
- priceperi și deprinderi digitale.

BIBLIOGRAFIE

(în limba română)

1. Afanas A. Eficacitatea și calitatea programelor de formare profesională continuă în sistemul educațional. În: Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Materialele Conferinței științifice internaționale. Vol. II. Cahul: Univ. de Stat „B. P. Hașdeu” din Cahul, 2017.
2. Boguș B. Curriculum la disciplina Educația fizică: Suport didactic. Chișinău, 2012. 134 p.
3. Boian I., Bicherschi Ș., Sava P. Concepția educației fizice și sportului în învățământul preuniversitar. Chișinău, 1998. 24 p.
4. Cadrul de referință al Curriculumului Național. Chișinău: IȘE, 2017. 74 p.
5. Chicu V., Solovei R., Hadârcă M., Paniș A., Cara A. Formarea continua a cadrelor didactice în contextual educației centrate pe cel ce învață. Chișinău: CEP USM, 2010.
6. Ciolan L. Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar. Iași: Polirom, 2008.
7. Cristea S. Dicționar de pedagogie. Chișinău-București: Grupul Editorial Litera Educațional, 2002.
8. Cristea S. Fundamentele pedagogiei. Iași: Polirom, 2010.
9. Cristea S. Managementul organizației școlare. București, 2004.
10. Cristea S., Stanciu F. (coord.). Fundamentele educației. Vol. I. București: PRO Universitaria, 2010.
11. Codul Educației al Republicii Moldova. Chișinău: Monitorul Oficial.nr.319-324 (4958-4963) din 24.10.2014. 35p.
12. Curriculum Național. Învățământul primar. Aria curriculară Sport. Educație fizică. Chișinău: Lyceum, 2018. P. 130-150.
13. Dumbrăveanu R., Pâslaru V., Cabac V. Competențe ale pedagogilor: interpretări. Programul Tempus IV Teacher Education Review and Update of

- Curriculum, Chișinău: Continental Grup (F.E.-P. „Tipografia Centrală”), 2014. 192 p.
14. Educația fizică: curriculum pentru învățământul gimnazial (clasele V-IX). Chișinău: Liceum, 2010. 52 p.
 15. Educația fizică: curriculum pentru clasele a X-a – a XII-a. Chișinău: Știința, 2010. 28 p.
 16. Educație pentru o societate a cunoașterii: Cadrul de referință al noului Curriculum Național. În: Studii de politici educaționale. IPP, Chișinău, 2015.
 17. Filipov V., Sava P. Educație fizică. Ghid de implementare a curriculumului modernizat în învățământul liceal. Chișinău: Știința, 2007. 108p.
 18. Focșa-Semionov S. Învățarea autoreglată. Chișinău: Epigraf, 2010.
 19. Grimalschi T., Boian I. Educația fizică. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta primară și gimnazială. Chișinău: Liceum, 2011. 95 p.
 20. Guțu Vl. (coord.) Management educațional. Ghid metodologic. Chișinău: CEP USM, 2013. 533 p.
 21. Guțu Vl. Curriculum educațional. Cercetare. Dezvoltare. Optimizare. Chișinău: CEP USM, 2014. 230 p.
 22. Guțu Vl., Achiri I. Evaluarea curriculumului școlar. Ghid metodologic. Chișinău: Print-Caro SRL, 2009.
 23. Guțu A., Muraru E., Todos P. Repere conceptuale privind implementarea și îmbunătățirea Sistemului de Management al Calității în instituțiile de învățământ Superior din Republica Moldova. Chișinău, 2008.
 24. Kovacs M., Văcărețu A.-S. Evaluarea autentică în sistemul de formare continuă a cadrelor didactice. Ghid pentru furnizorii de programe de formare continuă pentru cadre didactice. Chișinău: Print-Caro, 2012.
 25. Nahaba L. (coord.). Ghid de proiectare a activităților de formare în educația adulților. Centrul Educațional PRO DIDACTICA, Biroul DVV International în Moldova Chișinău: Bons Offices, 2016. 86 p.

26. Neculau A. Educația adulților: Experiențe românești. Iași: Ed. Polirom, 2004. 224 p.
27. Negreț-Dobridor I. Teoria generală a curriculumului educațional. Iași: Polirom, 2008.
28. Regulament cu privire la formarea continuă a adulților. Hotărâre de Guvern nr. 193 din 24.03.2017.
29. Sava P. Educația fizică. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta liceală. Chișinău: Ed. Cartier, 2010. 100 p.
30. Singer M. Realizarea unui curriculum centrat pe competențe – o provocare asumată. În: Revista de Pedagogie. București: ISE, 2003.
31. Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”, aprobat prin HG nr. 944 din 14.11.2014. Publicat: 21.11.2014 în Monitorul Oficial Nr. 345-351. Art. nr. 1014.
32. Strategia de dezvoltare a culturii fizice și sportului în Republica Moldova pentru anii 2015-2020. Chișinău: MTS, 2014. 27 p.

în alte limbi

33. Henry J., Cormier V. Qu'est-ce qu'une compétence? In: Les archives de DISCAS, 2006.
34. Roegiers X. La pédagogie de l'intégration. En bref. Mars, 2006.